SMO-Raad Brunssum

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444 AT BRUNSSUM

Datum: 20 augustus 2026

Betreft: Gevraagd advies inzake Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2027-2030
Versie 0.5 d.d. 26 juni 2026.

Geacht college,

Hierbij treft u aan het gevraagd advies van de SMO-raad inzake bovengenoemd Meerjarenbeleidsplan ISD BOL versie 0.5 d.d. 26 juni 2026.

Onze vragen en opmerkingen zijn in rood aangegeven, evenals aanpassingen in de tekst.

Te weten:

Onder Inhoudsopgave:

- 3.4**2.4 Administratieve taken en ontzorgen** 4

Onder inleiding:

- Dit **is** het Meerjarenbeleidsplan ISD-BOL 2027-2030.

Onder 1.1 Wet handhaving sociale zekerheid:

- Dit verandert er:
  - Gemeenten hoeven geen standaard boetes meer op te leggen, maar maken per geval een zorgvuldige belangenafweging, waarin zij de aard en ernst van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid en hun eigen rol meewegen. ***Is "hun" de gemeenten en wat is dan hun eigen rol?***

Onder 1.2 Participatiewet in Balans:

- Door **de** complexiteit, de eerdergenoemde strenge handhaving en **de** beperkte ondersteuning wordt de Participatiewet soms als te hard ervaren.

Onder 1.3 Herijking visie sociaal domein Brunssum:

- In 2025 heeft Brunssum haar visie op het sociaal domein herijkt. Dit is te vinden in het koerskompas "Brunssum mijn (t)huis". Uitgangspunt is dat gewerkt wordt op basis van de maatschappelijke opgaven én dat het aansluit bij de leefwereld van inwoners, met meer samenhang, effectiviteit en grip. Hieronder **staan** de eerste vijf maatschappelijke doelen van het koerskompas.

1. Bevolking in balans: inwoners kunnen “met trots een leven lang ~~kunnen~~ wonen, werken en leven” in Brunssum. ***Erg vaag doel, hoe dit te meten?***
2. Bestaanszekerheid voor iedereen.
3. Kansen voor jongeren.
4. Ruimte voor talent en ontwikkeling.
5. Gezond samenleven in veerkrachtige wijken

Deze maatschappelijke doelen worden deels door ISD BOL en **deels door** de sociaal ontwikkelbedrijven gerealiseerd.

Onder 1.5 Naar een meer pro-actieve manier van werken:

- Zowel in Brunssum als in Landgraaf heeft dat geleid tot een andere werkwijze. In Landgraaf hanteert men de doorbraakmethode; in Brunssum het stabiliteitsdenken. ***Is bekend wat dit betekent?*** Hoewel deze methoden op bepaalde punten van elkaar verschillen, of minder ver gaan is er een duidelijke rode draad te zien. ***Wat zijn de verschillen? Hanteert Brunssum ook “werk als hoogste vorm”?***

Onder 1.6: van school naar duurzaam werk:

- De wet richt zich hierbij specifiek op kwetsbare jongeren tot 27 jaar, zoals schoolverlaters zonder startkwalificatie of studenten uit het praktijkonderwijs en het mbo. ISD BOL heeft een rol in de sluitende samenwerking. ***Welke rol?***

Onder 2. Taakverdeling in de keten:

- De gemeente Brunssum transformeert Betere Buren naar een toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf. Dit is ingegeven door landelijke transities in sociale infrastructuur, de Participatiewet en de noodzaak om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam te ondersteunen. Betere Buren bedient inmiddels de volledige doelgroep van de Participatiewet: zij voert ALLE reïntegratietaken voor bijstandscliënten van Brunssum uit. ISD BOL heeft dan ook alle taken op het gebied van re-integratie en participatie voor Brunssum overgedragen aan Betere Buren. ***Welke controlemogelijkheden zijn er door gemeenteraad en SMO-raad?***

- Sociaal Ontwikkelbedrijf Brunssum zal de komende jaren investeren **in** de uitbreiding van leerlijnen, onder andere logistiek, groen, horeca, fietsherstel, bouw en zorg.

Onder Mensontwikkelbedrijf Landgraaf:

- Landgraaf kent net als Brunssum een eigen Mensontwikkelbedrijf (MOBL). De werkwijze is vergelijkbaar met die van Betere Buren. Cliënten zijn kandidaten. ***Kunt u ons dit uitleggen?***

Onder Samenwerking Parkstad/Regionale werkhubs:

- Primair gaat het om het duurzaam laten uitstromen van cliënten naar werk maar in veel gevallen zal participatie het hoogst haalbare zijn**. Hierbij wordt** gebruik gemaakt ~~wordt~~ van elkaars infrastructuur.

Onder 3.1 Inkomen:

- Zo wordt de taalmeter als instrument gebruikt om de mate van laaggeletterdheid te meten. ***Lijkt een beetje op de arts-patiënt verhouding.***

- Toelichting op bovenstaand schema: ***"Niet ontwikkelbaar" klinkt een beetje als "afgeschreven". Maar een mens is ook ontwikkelbaar los van de arbeidswereld.*** Als een kandidaat zich meldt voor een PW-uitkering zal er naast een rechtmatigheidscontrole ook een diagnose gesteld worden. ***Medische terminologie.***

Onder Specifieke regelingen Landgraaf:

- Veel van deze regelingen zijn gericht op het bestrijden van armoede. Medewerkers van ISD BOL signaleren **daarom** vroegtijdig of daar sprake van is. Zij hebben een belangrijke taak bij het doorverwijzen naar schuldhulpverlening en ketenpartners die zich richten op bestrijding van armoede en ondersteuning, zoals de voedselbank. De zogenaamde Voorzieningenwijzer is daarbij een belangrijk en uitputtend ***wat wordt hiermee bedoeld?*** hulpmiddel.

Onder 3.2 Werk en mensontwikkeling:

- Het moment **waarop** iemand zich meldt voor een uitkering is niet alleen het startpunt van inkomensondersteuning maar is vooral ook het startpunt voor een zo snel mogelijke weg naar werk.

- Specifiek voor Landgraaf geldt dat iedereen met arbeidsfitheid, na de triage ***Is hier geen sympathiekere term voor te vinden? B.v. selectie/prioritering? Triage is weer medische terminologie*** bij ISD BOL, wordt uitgenodigd voor het Starttraject.

- Wanneer dat gerealiseerd wordt, blijft de cliënt de verantwoordelijkheid van Betere Buren. ***En niet van MOBL?***

Onder Toekennen loonkostensubsidie: In rood gedrukt verwijderen, staat er 2x in.

- ~~*Toekennen Loonkostensubsidie*~~
  ~~Voor cliënten die een loonwaarde hebben van minder dan 100% van het minimumloon kan de werkgever een loonkostensubsidie aanvragen. Het kan gaan om mensen met (voorafgaand) een bijstandsuitkering, een uitkering op grond van de Anw, IOAW of IOAZ of om niet-uitkeringsgerechtigden die wel aanspraak kunnen maken op ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Dat zijn er zo'n 125 per jaar. De medewerkers van ISD BOL voeren de administratieve afhandeling en financiële verwerking uit na een opdracht van BB of MOBL.~~

- Voor cliënten die een loonwaarde ***Verdiencapaciteit?*** hebben van minder dan 100% van het minimumloon kan de werkgever een loonkostensubsidie aanvragen.

Onder 3.3 De menselijke maat en handhaving:

- Het werkt ook andersom: het vaststellen van kansprofielen van klanten zorgt voor administratieve lastenvermindering bij zowel de cliënt als bij ISD BOL. ***Wat zijn kansprofielen? Kans op fraude?***

- Betere Buren en MOBL geven niet alleen signalen met betrekking tot fraude maar constateren ~~het~~ ook wanneer cliënten afspraken niet nakomen of ander ongewenst gedrag vertonen. Dit wordt doorgeven aan ISD BOL die korting op de uitkering toepast, het zogenaamde “afstemmen van de uitkering”. ***Mooi eufemisme voor korten.***

Onder 3.4 3.4 Administratieve taken en ontzorgen: Sociaal Domein:

- Niet alleen voor Werk en Inkomen maar voor het brede sociaal domein (jeugd, **Wmo**) biedt ISD BOL administratieve ondersteuning aan de gemeenten.
- ISD BOL voert voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten **Wmo**-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet; ***Wordt ISD BOL niet een soort administratiekantoor?***

Onder 4. Speerpunten:

- Punt 1: Dit steunt de SMO-raad van harte omdat dit uiteindelijk ook in het belang van de klant/client is. Voorwaarde: er moet worden gewerkt op basis van vertrouwen en met een menselijke maat en rekening houdend met persoonlijke omstandigheden (conform speerpunt 2).
- Punt 2 en 3: Hier is de SMO-raad het helemaal mee eens.
- Punt 4: Akkoord omdat beide organisaties de kennis en ervaring niet in huis hebben die deze functionarissen bezitten. Idem speerpunt 6.
- Punt 5: Monitoring (beleidsevaluatie) dient voortdurend te geschieden. Goede rapportages aan het Bestuur zijn essentieel.
- Punt 7: Wat moeten we ons hierbij voorstellen?

ALGEMEEN:

- **Medische en economische terminologie, een beetje reductionistisch. Het gaat om concrete mensen.**
- **Betere Buren op afstand. Hoe wordt Betere Buren gecontroleerd?**
- **Goede bedoelingen (zoals al jarenlang), maar de uitvoering in de praktijk is beslissend.**
- **Voor het uitvoeren van de speerpunten is veel aandacht nodig voor het her/bij-scholen van de medewerkers.**

- **Aandachtspunt /speerpunt:**
  Het hele plan ademt digitale afhandeling, digitale behandeling en dus ook digitale aanvraagprocedures. Op zich een goede zaak als dit snelheid en efficiëntie van de procedure kan bevorderen. Een deel van de doelgroep is echter niet zo digitaal ingesteld. Beschikt zij wel over digitale middelen en zo ja, kan er goed mee omgegaan worden? Om van het hebben en gebruiken van DigiD nog maar te zwijgen. Dit klemt temeer nu in de doelgroep relatief veel laaggeletterdheid voor komt, waardoor deze procedures extra moeilijk te begrijpen en te volgen zijn. Dus vragen ze niet aan en lopen een uitkering en/of een aanvullende regeling mis. Extra aandacht van de behandelaars is dus nodig om deze situatie bij (potentiële) aanvragers te onderkennen.

Tot zover onze vragen en opmerkingen.

Mocht een en ander verdere uitleg behoeven dan zijn we gaarne bereid om in gesprek te gaan hierover.

Wij zouden het op prijs stellen uw antwoord tegemoet te zien binnen de gestelde termijn van 6 weken.

Met vriendelijke groet,

namens de SMO-raad Brunssum,
Martha Keuzenkamp/secretaris SMO-raad Brunssum
Adres secretariaat:
Grote Gats 8
6451 CN Schinveld
06-23317914
m.keuzenkamp@ziggo.nl